

ЗВІТ
“ПРО СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ
РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙНОЇ СИТУАЦІЇ ТА
ДЕРЖАВНО-ЦЕРКОВНИХ
ВІДНОСИН
ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЗА 2022 РІК”

РОЗДІЛ І

Релігійна мережа, її кадрове та матеріальне забезпечення: основні тенденції, динаміка змін, перспективи розвитку.

Управлінням здійснено аналіз статистичних показників релігійно-інституційної мережі області, яка станом на 01.01.2023 року представлена 2239 релігійними організаціями, що презентують 49 деномінацій християнства, ісламу, іудаїзму, буддизму, етнічних релігійних напрямів, нових (новітніх) релігійних течій і рухів.

У тому числі: 2178 релігійних громад, 16 релігійних управлінь, які мають велику релігійну мережу по всіх районах області, 27 монастирів, 8 місій, 5 братств та 5 духовних навчальних закладів, 1073 релігійних громади є юридичними особами та 1105 діють поза реєстрацією.

Моніторинг поширення релігійних організацій в області засвідчує, що за кількісним показником релігійна мережа наступна:

I місце - УПЦ (в єдності з МП) - 577 релігійних громад, які є юридичними особами (та 337 діють поза реєстрацією);

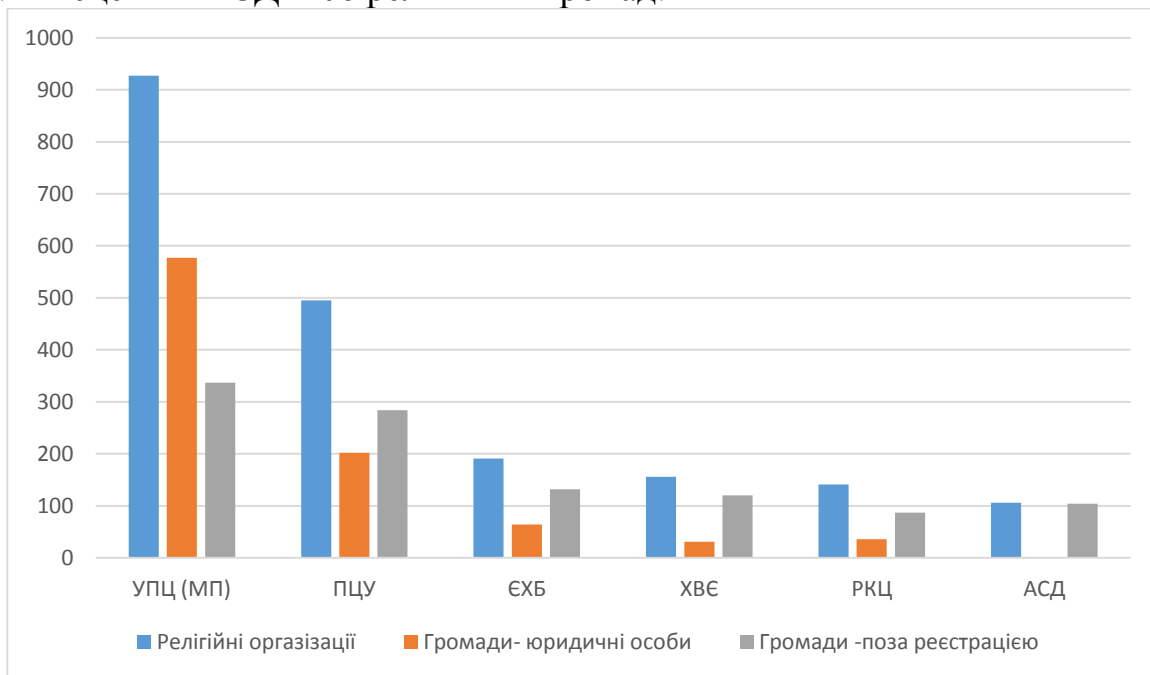
II місце - УПЦ (ПЦУ) - 495 р.о;

III місце - ЄХБ - 64 релігійні громади, які є юридичними особами (та 123 діють поза реєстрацією);

IV місце - ХВЕ - 31 релігійна громада, яка є юридичною особою (та 120 діють поза реєстрацією);

V місце - РКЦ - 36 релігійних громад, які є юридичними особами (та 87 діють поза реєстрацією);

VI місце - АСД - 106 релігійних громад.

Порівняно з минулим роком загальна кількість релігійних громад області зменшилася у зв'язку з тим, що із мережі вилучено 36 недіючих релігійних громад УПЦ (в єдності з МП).

У 2022 року кількість релігійних громад області збільшилась на 16 новоутворених релігійних громад: ПЦУ – 8, УГКЦ – 4, ЄХБ – 2, ЄХ -1, харизматичного типу -1.

Управлінням у справах національностей та релігій Вінницької обласної військової адміністрації надано 89 адміністративних послуг щодо державної реєстрації релігійних громад – юридичних осіб в Єдиному державному реєстрі.

Державна реєстрація створення релігійних громад – юридичних осіб – 16.

Державна реєстрація включення відомостей про юридичну особу – 14.

Державна реєстрація змін до відомостей про релігійну громаду – юридичну особу – 59.

Православ'я в області представлено 1449 релігійними організаціями.

За кількістю релігійних громад **Українська православна церква (в єдності з Московським Патріархатом)** нараховує 933 релігійні організації. З них: 920 релігійних громад (577 релігійних громад є юридичними особами та 337 діють поза реєстрацією), 8 монастирів, 2 братства та 3 єпархіальних управління (Вінницьке (очолює митрополит Вінницький і Барський Варсонофій (Столяр), Тульчинське (очолює митрополит Тульчинський та Брацлавський Іонафан (Єлецьких) та Могилів-Подільське (очолює митрополит Могилів-Подільський та Шаргородський Агапіт (Бевцик).

У 2022 році 45 релігійних громад УПЦ (в єдності з МП) перейшли до ПЦУ.

У порівнянні з 2021 роком мережа релігійних організацій УПЦ (в єдності з МП) зменшилася на 84 одиниці.

Це пов'язано з тим, що протягом звітного періоду проведено інвентаризацію справ релігійних громад та вилучено із мережі 36 недіючих релігійних громад, які рахувалися як такі, що діяли поза реєстрацію та 45 релігійних громад УПЦ (в єдності з МП), які змінили підлеглість шляхом переходу до ПЦУ.

Релігійна мережа **Української православної церкви (Православної Церкви України)** нараховує 495 релігійних організацій.

До складу ПЦУ у 2022 році увійшли: 45 релігійних громад, які перейшли від УПЦ (в єдності з МП), 8 новоутворених релігійних громад ПЦУ.

Серед релігійних організацій ПЦУ: 485 релігійних громад, 3 єпархіальні управління: (Вінницько-Барське (очолює митрополит Симеон (Шостацький), Вінницько-Брацлавське (очолює митрополит Роман (Балащук), Вінницько-Тульчинське (очолює архієпископ Михаїл (Бондарчук), 1 братство, 1 місія, 4 монастирі.

Зокрема по управліннях:

Вінницько-Барське - очолює митрополит Симеон (Шостацький) – 77 релігійних організацій. У звітному році: 22 релігійні громади перейшли з УПЦ (в єдності з МП) до Вінницько-Барської єпархії ПЦУ

Також, до складу Вінницько-Барської єпархії УПЦ (ПЦУ) увійшли 5 новоутворених релігійних громад.

Вінницько-Брацлавське - очолює митрополит Роман (Балащук) – 49 релігійних організацій – 46 релігійних громад, 1 братство, 1 монастир, 1 управління. Протягом звітнього періоду жодних реєстраційних дій релігійні організації не здійснювали.

Вінницько-Тульчинське - очолює архієпископ Михаїл (Бондарчук) – 369 релігійних організацій. У звітньому році: 23 релігійні громади перейшли з УПЦ (в єдності з МП) до Вінницько-Тульчинської єпархії ПЦУ та 3 новостворені релігійні громади.

Древлеправославна церква України протягом тривалого часу не змінює своєї мережі – діє 13 релігійних громад, 5 з яких є юридичними особами та 8 релігійних громад, що діють поза реєстрацією. Церкву очолює архієпископ Київський і всієї України Никодим (Микола Ковальов).

Руська православна старообрядницька церква (безпопівська згода) представлена 1 релігійною громадою (сmt Літин), яка є юридичною особою.

Релігійні громади Російської істинно-православної церкви: діє 1 громада «Всім скорботним радість» Одеської єпархії, яка є малоактивною та малочисельною, але є юридичною особою.

Цього року було запрошено 2 іноземних священників з Румунії.

До незалежних православних громад входить 1 громада – Незалежна істинна православна християнська громада повного Євангелія «Новохристиянська церква (м. Вінниця), 10 громад Апокаліпсичної православної церкви, які, здебільшого, сконцентровані в Оратівській ТГ та 1 громада діє за православною традицією у с.Некрасове Якушинецької сільської ТГ Вінницького району поза реєстрацією. Юридичною особою є одна релігійна громада Апокаліпсичної православної церкви в сmt Оратів.

Українська греко-католицька церква в області представлена 30 релігійними організаціями. Юридичною особою є 23 релігійні громади та 5 діє поза реєстрацією. Протягом 2022 року зареєстровано 4 новоутворені релігійні громади УГКЦ (сmt. Браїлів Жмеринської міської ТГ, м. Ладжин Ладжинської міської ТГ, м. Могилів-Подільський Могилів-Подільської міської ТГ, сmt Крижопіль Крижопільської селищної ТГ). Окрім релігійних громад, зареєстровано 2 монастирі у м. Бар та м. Вінниця.

Окрім того до мережі релігійних громад додано одну релігійну громаду в м. Погребище, яка була зареєстрована у 2019 році, проте помилково не враховувалася у попередні роки.

У 2022 році кількість релігійних організацій **Римсько-католицької церкви** не змінилася. На даний час в області діє 141 релігійна організація, з

яких 123 релігійні громади (87 з яких є юридичною особою та 36 діє поза реєстрацію).

Релігійні організації РКЦ Вінницької області входять до Кам'янець-Подільської дієцезії, якою керує єпископ-ординарій Леон Дубравський.

Крім релігійних громад, на Вінниччині активно діють 13 монастирів (6 жіночих і 7 чоловічих), 3 місії Карітас-Спес (м.Бар, смт Оратів та м.Вінниця) та 1 Делегатура сестер служебниць Пресвятої Діви Марії непорочного Зачаття Львівської митрополії РКЦ в с.Мурафа Мурафської ТГ Жмеринського р-ну.

За звітний період були запрошені 44 іноземці до релігійних громад РКЦ.

Протестантські деномінації в області представлені 22 конфесіями.

Найбільш впливовою та чисельною протестантською спільнотою є **Всеукраїнський Союз об'єднань Євангельських християн-баптистів**, який складається зі 154 релігійних громад, 1 управління, 1 місії, 2 духовних навчальних закладів, а саме: семінарії та коледжу. 57 релігійних громад ЄХБ є юридичною особою, 97 діє поза реєстрацію.

У 2022 році були зареєстровані 2 новостворені громади ЄХБ в с. Агрономічне Агрономічної сільської ТГ та смт Муровані Курилівці Мурованокуріловецької селищної ТГ.

За звітний період було запрошено 4 іноземців до релігійних громад ЄХБ.

Міжнародна Рада церков ЄХБ тривалий час не змінює своєї мережі. 20 релігійних громад діють поза реєстрацією. Вінницьку релігійну громаду очолює Олександр Машніцький, який координує діяльність всіх громад даної конфесії.

До релігійної конфесії «**Інші релігійні організації ЄХБ**» увійшли 13 незалежних громад ЄХБ, з яких 5 діють поза реєстрацією та 7 релігійних громад є юридичною особою.

Євангельські християни - у 2022 році збільшилися на 1 релігійну громаду (смт Томашпіль Томашпільської селищної ТГ).

На даний час в області діють 11 релігійних громад євангельських християн, 9 з яких є юридичною особою та 2 діють поза реєстрацію.

В області нараховуються 156 релігійних організацій трьох течій **християн віри Євангельської**. З 151 релігійної громади - 31 релігійна громада є юридичною особою та 120 діють поза реєстрацію.

Українська церква християн віри євангельської (колишня назва Всеукраїнський союз церков християн віри євангельської-п'ятидесятників) у кількісному складі лишилася незмінною: 1 управління та 41 релігійна громада, 27 з яких діють поза реєстрацією та 14 релігійних громад є юридичною особою. Єпископ церкви Любчак Василь Степанович.

Українська євангельська церква (Союз вільних церков ХЄВ) Упродовж 2022 року кількісних змін не відбулося. Релігійна мережа є сталою упродовж багатьох років. В області діють 8 релігійних громад та 1 управління, 1 релігійна громада є юридичною особою та 7 діють поза реєстрацію.

Пресвітер Вінницького обласного об'єднання Бабій Валерій Мусійович.

«Інші релігійні організації ХЄС» включають в себе 105 релігійних організацій, з яких 1 управління, 102 громади (84 діють поза реєстрацією), 1 місія, 1 духовний навчальний заклад, 16 релігійних громад є юридичною особою.

До інших релігійних організацій ХЄС входять релігійні громади 4 конфесій:

- релігійні організації **Вінницького обласного управління об'єднаної церкви ХЄС** – одна з найпотужніших протестантських церков області. Мережа конфесії є незмінною та представлена в області 1 релігійним управлінням, 1 місією, 86-релігійними громадами, з яких 82 діють поза реєстрацією та 1 духовним навчальним закладом - Українською теологічною семінарією.

Управління ВОУОЦ ХЄС веде активне релігійне життя, має телестудію, 2 власні стаціонарні табори відпочинку, соціально-реабілітаційні центри для дітей та молоді, а також для людей, які опинилися в складних життєвих обставинах. Голова Вінницького обласного управління об'єднаної церкви ХЄС Богачук Сергій Андрійович.

- **незалежні релігійні громади ХЄС** – 14 громад.

- **Український духовний центр християн віри євангельської "Вселенська християнська апостольська церква сонця"** представлений 1 релігійною громадою;

- **1 релігійна громада церкви віри євангельської "Божа сім'я"**.

Мережа **Подільської конференції церкви адвентистів сьомого дня** по Вінницькому регіону у 2022 році не змінювалась.

Конфесія представлена 105 релігійними організаціями: 103 громади, 1 управління, до якого входить 3 області: Вінницька, Хмельницька та Житомирська, 1 місією.

У с. Парпурівці Вінницького району діє навчально-виховний комплекс «Джерело мудрості», заснований Подільським комплексом освіти, виховання та розвитку «Логос», який утворений церквою Подільської конференції Української церкви адвентистів сьомого дня. Загальноосвітня школа I-III ступеню має ліцензію за трьома освітніми напрямками.

Управлінський орган Подільської конференції церкви адвентистів сьомого дня знаходиться у м. Вінниці. Його очолює голова Подільської конференції Зайцев Олександр Анатолійович.

Церква Адвентистів сьомого дня Реформаційного Руху в Україні на території області є малоактивною, складається з 1 релігійної громади. З релігійними організаціями Подільської конференції церкви АСД стосунків не підтримують.

В області діють 2 лютеранські релігійні громади: німецької євангелічно-лютеранської церкви в Україні (має приміщення, де проводяться богослужіння) та української лютеранської церкви (є малоактивною). Релігійні громади є юридичними особами.

Релігійні організації харизматичного типу в області представлені 52 релігійними організаціями 4-х конфесій:

Релігійна організація Церкви Живого Бога (2) (м. Бершадь, с. Джулинка Джулинська ТГ Гайсинського району), малоактивні. Релігійні громади є юридичними особами;

Релігійна громада духовного центру «Нове покоління» християнських церков України - 1 релігійна громада у м. Вінниця, яка є юридичною особою;

Релігійні організації духовного центру «Відродження» 7 релігійних громад, які є юридичними особами;

«Інші релігійні організації харизматичного типу» - входить 42 релігійна організація. У 2022 році кількість релігійних громад збільшилося на 1: зареєстровано новоутворену Релігійну громаду Незалежної Помісної Харизматичної Християнської Церкви Повного Євангелія "Перемога" у м. Козятин. Юридичними особами є 16 релігійних громад, 18 діють поза реєстрацією.

До «Інших релігійних організацій харизматичного типу» входить:

Повного Євангелія:

- об'єднання християнських євангельських церков **Вінницької області (церква Воскреслого Христа)** - має своє управління, до якого входить 21 громада, юридична особа – 3 громади. Старший пастор - Фредерік Анкай Тейлор;

- **незалежна релігійна громада християнська церква (повного Євангелія) «Ранкова зірка»** - 2 громади (м. Вінниця, м. Хмільник), юридична особа – 1 громада (м. Хмільник)

- **незалежні помісні християнські церкви повного Євангелія.** На даний час нараховується 17 громад, з них 10 юридичних осіб та 7 діє поза реєстрацією.

Крім релігійних організацій повного Євангелія до цього пункту входять ще 2 релігійні громади **харизматичного типу:**

- **релігійна громада місцевої харизматичної християнської церкви «Пробудження»** м. Тульчин (1), юридична особа.

- **релігійна громада харизматичної церкви «Нове життя»** м. Вінниці (1), юридична особа

В області діють 36 релігійних організацій 6 конфесій, які віднесені до «інших релігійних організацій протестантів».

До інших релігійних організацій протестантів (протестантського походження) входять:

- **релігійна організація Новоапостольської церкви** (1 - м. Вінниця) – в даний час не діє;

- **релігійна організація Назарян** - 11 (м. Вінниця, с. Селище Гніванської міської ТГ, м.Немирів, с.Никифорівці Немирівської міської ТГ, м. Тульчин, смт Турбів Турбівської селищної ТГ, с. Мізаківські Хутори Стрижавської ТГ, смт Вапнярка Вапнярської селищної ТГ та с. Калинка Томашпільської селищної ТГ, м.Козятин, с. Городківка Городківської сільської ТГ) - громади активно розвиваються, юридичними особами є 9 релігійних громад та 2 діє поза реєстрацію.

Останні декілька років спостерігається тенденція, коли громади виходять з Окружного управління церкви Назарянина і стають незалежними релігійними організаціями.

- **релігійна організація молокан** (1 – м. Вінниця) - практично не діє;

- **релігійні організації Свідків Єгови** 1 зареєстрована у м. Вінниця, в яку увійшли 20 громад шляхом злиття.

- **церква Ісуса Христа святих останніх днів** (1- м. Вінниця).

- **окремі протестантські релігійні організації** (1 – релігійна громада «Джерело надії» християнської церкви м. Жмеринка).

Релігійна громада Вірменської апостольської церкви знаходиться в м. Вінниця, особливою активністю не відзначається.

Нехристиянських релігійних організацій в області нараховується 60, вони представлені 18 конфесіями.

Релігійні організації ісламського віросповідання.

У м. Вінниці зареєстровано 4 незалежні релігійні громади мусульман та 1 релігійна громада духовного управління мусульман «УММА». Зокрема:

- **мусульманська релігійна громада «Ассалям»** у м. Вінниця, створена іноземними студентами, які навчаються у вищих навчальних закладах обласного центру, є юридичною особою;

- **релігійна громада мусульман «Аз-Захра»**, створена азербайджанською спільнотою, є юридичною особою;

- **Вінницька міська релігійна громада мусульман «Ахлі-Бейт» «Алейхімус-салам»**, створена азербайджанською спільнотою, є юридичною особою;

- **незалежна релігійна громада «Сади праведних»** м. Вінниця створена громадянами України, діє поза реєстрацію;

- **незалежна мусульманська релігійна громада «АЗЕК»**, створена представниками кримськотатарської спільноти, не є юридичною особою.

Релігійні організації іудейського віросповідання представлені в області 4 конфесіями.

Загальна кількість іудейських релігійних організацій - 30. Головний рабин Вінницької області – громадянин Ізраїлю Шауль Горовіц.

1.Об'єднання іудейських релігійних організацій - 3 релігійні громади, які діють у містах: Бершадь, Гайсин та смт Томашпіль та є юридичними особами.

2.Об'єднання хасидів Хабад Любавич іудейських релігійних організацій України – 3 релігійні громади (у м. Вінниці та 2 у смт Брацлав), які є юридичними особами.

. Для здійснення релігійної діяльності запрошують іноземних священнослужителів з Ізраїлю. При релігійній громаді діє приватний заклад «Навчально-виховний комплекс «ОрМенахем Вінниця», в якому на даний час навчається 21 дитина.

3.Прогресивний іудаїзм - представлений 11 громадами, 4 з яких діють поза реєстрацією (м. Вінниця, м. Гайсин, м. Бершадь, м. Хмільник, смт Теплик, м. Козятин, м. Жмеринка, м. Гнівань, смт Тиврів, смт Томашпіль, м. Тульчин) та 1 управлінням.

4. Інші іудейські релігійні організації – 12 релігійних громад, які знаходяться у м. Вінниця, м. Жмеринка, м. Могилів-Подільський, м. Тульчин, м. Шаргород, смт Брацлав, 10 з яких є юридичними особами та 2 діє поза реєстрацію.

На території м. Вінниці діють 2 релігійні громади **месіанського іудаїзму**, які активно підтримують тісні стосунки з протестантськими релігійними організаціями харизматичного типу – проводять спільні молитви, богослужіння та здійснюють соціальну діяльність.

З 2018 року в області діє **релігійна громада буддистів** - релігійна організація «Релігійна громада «Вінницька громада дзен майстра Сергія Бугаєва», яка є юридичною особою.

У 2022 році не змінилася релігійна мережа **язичницьких спільнот**.

Загалом, діють 18 релігійних організацій 4 конфесій. З них: 13 громад (7 діє поза реєстрацію), 1 сестринство, 1 братство, 1 управління, 1 місія, 1 навчальний заклад.

Дані організації є малоактивними, переважна більшість зареєстровані у м.Вінниці, окрім релігійної громади «Світанок» (с. Сокиринці Вінницького району).

До релігійних організацій **Рідної української національної віри** входить 3 громади релігійного духовного центру Селенкіян об'єднання синів і дочок рідної української національної віри (Осідю Рунвіри) та релігійна організація «Релігійна громада Рідної української національної віри «Світло Дажбоже» м.Вінниці.

Духовний центр “Родове вогнище” рідної православної віри - діє 1 громада.

Релігійний центр об'єднання релігійних громад рідновірів України – діє 1 громада.

До **«Інших релігійних громад язичників»** – віднесено 1 незалежну громаду Рідної віри **«Абсолют»** та 10 релігійних організацій **Собору Рідної української віри**, до яких входять: 1 Всеукраїнський релігійний центр, 6 громад, університет, місія, братство та сестринство.

Голова релігійного центру - Безверхий Олег Станіславович.

Нові релігійні організації орієнталістського походження.

До цієї конфесії віднесені 5 релігійних організацій 4 конфесій:

- релігійні організації **Товариства Свідомості Крішни** (1 громада, 1 управління у м. Вінниці);

- релігійна громада прихильників **Шрі Чінмоя** (1 громада, діє поза реєстрацією у м. Вінниці);

- релігійна громада **Всесвітньої чистої релігії (Сахаджа-йога)** (1 громада, діє у м. Вінниці);

До інших нових релігійних організацій орієнталістського походження належать:

- релігійна громада **Святого Духу** (1 громада, діє у м. Вінниці).

- релігійна організація **«Вайшнавської релігійної громади «Шрі Чайтанья Сарасват Матх»** («Духовна Місія Сарасваті в ім'я господа Чайтаньї») с. Мала Ростівка Оратівського району Вінницької області».

З вище перерахованих релігійних організацій найбільш активною є релігійна громада Товариства Свідомості Крішни, яка нараховує до 30 чоловік, постійно проводить богослужіння, в тому числі і публічні.

Для катехітичної, місіонерської та пастирської діяльності релігійними громадами області запрошено 59 іноземних священиків, ченців, місіонерів, представників 10 країн світу.

МАЙНОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Станом на 1 січня 2023 року релігійні організації Вінницької області для задоволення духовних потреб використовують 1667 культових споруд. З них 1047 – типові культові будівлі, а 620 – пристосовані під молитовні цілі.

У власності релігійних організацій на даний час знаходяться 675 культових споруд, з яких 524 - новозбудовані та 151 храм повернутий у власність релігійних організацій розпорядженням голови обласної державної адміністрації.

Протягом звітного року кількість культових будівель збільшилося на 1 новозбудовану споруду Євангельських християн баптистів. 14 серпня 2022 року новий Дім молитви помісної церкви «Джерело Життя» було відкрито у с. Рахни-Лісові Шпиківської селищної територіальної громади Тульчинського району Вінницької області. Урочисте богослужіння відвідав Голова

Всеукраїнського Союзу Церков ЄХБ. Також він передав пастору церкви Івану Бабію пам'ятну табличку про освячення Дому молитви.

Крім того, кількість культових споруд УПЦ (в єдності з МП) та ПЦУ змінилася в зв'язку з тим, що в звітному році було проведено переоблік релігійних громад та культових споруд, які вони використовують для молитовних цілей.

342 старовинних храми Вінниччини перебувають у фактичному користуванні релігійних організацій, проте не всі культові споруди надавалися у користування з відповідними документами, храми є державною власністю в особі обласних державних адміністрацій.

Статус пам'ятки архітектури та містобудування місцевого і національного значення мають 285 сакральних споруд Вінницької області. Дані пам'ятки використовуються сімома релігійними конфесіями: 210 – УПЦ (в єдності з МП), 37 – ПЦУ, РСЦ – 3; РКЦ – 33; АСД – 1, (викуплене приміщення старовинної синагоги у м. Могилеві-Подільському), іудейськими громадами – 1.

Також в області є старовинні культові об'єкти, що з об'єктивних причин використовуються не за призначенням та не можуть бути повернуті релігійним організаціям. Це:

- Будинок паломників у Браїлові – виробничі цехи Державного підприємства «Браїлівський сокоморсовий завод»;
- Частина монастиря Бернардинів у Іванівській територіальній громаді Хмільницького району – трудові класи Іванівської спеціалізованої загальноосвітньої школи-інтернату;
- Келії Домініканського монастиря у Вінниці;
- Єзуїтський монастир – Державний архів у Вінницькій області

Найбільша кількість культових споруд у Вінницькій області – 817, продовжує перебувати у релігійних організаціях **Української Православної Церкви (в єдності з Московським Патріархатом)** З них - 643 типові культові споруди та 174 пристосовані під молитовні цілі.

Серед 643 типових культових споруд: побудовані релігійними громадами 270 храмів (за період Незалежності України, проте без оформлення юридичних документів) і 110 старовинних храмів повернуто у власність релігійних організацій розпорядженням голови обласної державної адміністрації), а також 263 типові старовинні храмові споруди перебувають у користуванні релігійних організацій.

Протягом 2022 року кількість храмів в УПЦ (в єдності з МП) зменшилась на 45 споруд, які перейшли до ПЦУ разом із культовими спорудами.

На другому місці по забезпеченості культовими спорудами знаходяться громади **Української Православної Церкви (Православної Церкви України)** – 314 культових споруд. З них 107 – збудовані релігійними громадами (проте не оформлені), 25 – повернуті у власність релігійних громад. Ще 53 споруди знаходяться в користуванні. Також релігійні громади ПЦУ використовують 129 приміщень, що пристосовані під молитовні.

У 2022 році кількість культових будівель ПЦУ Вінниччини збільшилась на 45 споруд, які перейшли з УПЦ (в єдності з МП) із культовими спорудами.

Загальна кількість храмів релігійних громад Древлеправославної церкви України (попередня назва Руська Православна старообрядницька церква (Білокриницької згоди)) становить 14 культових типових споруд. Забезпеченість культовими спорудами складає 100%.

Одну типову культову споруду та дві пристосовані має **Православна Євангельська Апокаліпсична церква**.

Релігійні організації **Греко-католицької церкви** використовують сім культових споруд.

Релігійні організації **Римсько-католицької церкви** використовують 120 культових споруд, з яких типові – 85, пристосовані – 35.

Всеукраїнський союз церков євангельських християн-баптистів в області має 131 культових споруд, з яких 46 – типові, а 85 – пристосовані. Протягом звітнього року кількість культових будівель збільшилося на 1 новозбудовану споруду ЄХБ.

Один молитовний будинок у м. Вінниці використовують релігійні громади **Міжнародної Ради церков Євангельських християн-баптистів** (20 громад, що діють поза реєстрацією)

Шість культових будівель мають релігійні організації, що відносяться до **інших баптистських релігійних організацій** – 13 незалежних громад ЄХБ, з яких п'ять - діють поза реєстрацією. З вищевказаних шести будівель – чотири типові споруди, дві – пристосовані під молитовні потреби.

27 культових споруд використовують у своїй діяльності релігійні організації, які входять до Вінницького обласного об'єднання **Української Церкви Християн Віри Євангельської** (колишній Всеукраїнський союз християн віри євангельської – п'ятидесятників). З цих 27 споруд – 25 пристосовані будівлі, а 2 – типові. Загальна забезпеченість храмами даної конфесії складає 64,3%.

Лише три культові споруди: дві типові – у м. Вінниці та м. Іллінцях та одне пристосоване приміщення, використовує **Українська Євангельська церква** (колишня назва - Союз вільних церков ХЄВ). В області вона представлена 9 релігійними організаціями, з яких 5 діють поза реєстрацією.

83 молитовні будинки використовують релігійні організації Вінниччини, що входять до конфесії **«Інші релігійні організації християн віри євангельської»** (релігійні громади Українського центру об'єднаної церкви ХВЄ, незалежні релігійні громади ХВЄ, Український союз Християн Віри Євангельської «Вселенська християнська апостольська церква сонця», релігійна громада Церкви Віри Євангельської «Божа сім'я»). Це 22 типові споруди, а ще 61 – пристосовані під молитовні.

На 98 % забезпечені культовими спорудами релігійні організації **Подільської конференції адвентистів сьомого дня**. Вони використовують 19 типових та 84 пристосовані молитовні будинки.

Лише дві пристосовані культові споруди використовують релігійні організації, які входять до пункту **«Інші релігійні організації харизматичного типу»** (43 релігійні організації). Це будівлі управління об'єднання християнських євангельських церков Вінницької області (ЦВХ) м. Вінниці та релігійна громада **«Церкви Слави Божої м. Вінниці»**.

Шість пристосованих культових споруд (с. Селище Гніванської міської територіальної громади Вінницького району, смт. Турбів, смт Вапнярка, м. Козятин, с Никифорівці Немирівської міської територіальної громади Вінницького району, м. Вінниця) мають релігійні організації **назарян**.

13 «залів царств» використовує релігійна організація **Свідків Єгови** Вінниччини. З них 12 – типові молитовні будинки, а одне – пристосована будівля.

По одному пристосованому приміщенні у м. Вінниці використовують релігійні громади **Німецької євангелічно-лютеранської церкви в Україні** та **Церкви Ісуса Христа святих останніх днів**.

Одне приміщення, що пристосоване під молитовні потреби, використовує релігійна громада **«Джерело Надії» християнської церкви** у м. Жмеринці. Ця громада входить до складу **«Окремих протестантських релігійних організацій»**. У с. Олексіївці Жмеринського району ця громада заснувала реабілітаційний центр для алко-наркозалежних громадян та будинок інтернат для людей похилого віку. Там й облаштоване приміщення для релігійних потреб.

Релігійні громади **ісламського походження** використовують пристосовану культову споруду:

- Релігійна громада **«Ассалям»** користується пристосованим приміщенням за адресою: м. Вінниця, вул Матроса Кошки, 63;

Загалом десять культових споруд, з яких чотири типові та шість пристосованих, мають **іудейські релігійні організації** області усіх течій.

Інші релігійні організації продовжують орендувати задля проведення богослужінь та інших релігійних заходів об'єкти та приміщення соціальної інфраструктури.

РОЗДІЛ II

Процеси й тенденції, що мають місце в релігійному середовищі області

Вінниччина є поліконфесійною та з високим рівнем релігійності населення. На теренах області діє 2239 релігійних організацій 49 конфесій, більшість з яких є християнськими. Усіх православних релігійних організацій – 1449, з них : УПЦ – 577 є юридичною особою та 337 діють поза реєстрацію, ПЦУ-495 релігійних громад, РСПЦ – 14 (5 з яких є юридичною особою та 8 релігійних громад діють поза реєстрацією), незалежні православні громади – 13 (1 з яких є юридичною особою та 8 релігійних громад діють поза реєстрацією). Розподіл релігійних організацій області за конфесійною ознакою демонструє домінування православ'я (651%) від загальної кількості релігійних організацій.

Упродовж року кількість релігійних організацій зросла на 0,7 %.

Загальна кількість релігійних громад області збільшилась на 16 одиниць за рахунок новоутворених релігійних громад: ПЦУ – 8, УГКЦ – 4, ЄХБ – 2, ЄХ -1, харизматичного типу -1

Протягом звітного року релігійне середовище Вінниччини характеризувалося стабільністю. Однак існували певні випадки конфліктності на релігійному підґрунті, пов'язані зі змінами релігійними громадами свого конфесійного підпорядкування, зокрема з УПЦ (в єдності з МП) до ПЦУ.

У 2022 році, після повномасштабного вторгнення рф на територію України процес зміни підлеглості релігійних громад з УПЦ (в єдності з МП) до ПЦУ значно пришвидшився.

За період з 24.02.2022 року по 31.12.2022 року 45 релігійних громад УПЦ (в єдності з МП) перейшли до ПЦУ, шляхом реєстрації статуту релігійної громади у новій редакції та внесення відповідних відомостей до ЄДР.

Найбільш конфліктногенна ситуація залишалася у наступних населених пунктах: с. Ковалівка Немирівської міської територіальної громади, с. Гранів Краснопільської сільської територіальної громади, м. Липовець Липовецької міської територіальної громади, в с. Кісниця Ямпільської міської територіальної громади

З метою забезпечення належної реалізації державно-церковної політики в області, збереження миру та толерантних взаємовідносин у релігійному середовищі, попередження проявів нетерпимості і злочинів на ґрунті ненависті, в області налагоджено конструктивну співпрацю органів державної влади та релігійних організацій, однак має місце упереджене ставлення представників духовенства УПЦ в єдності з московським патріархатом до представників інших конфесій та органів державної влади.

Важливе місце в забезпеченні державно-церковних відносин в області належить обласній Раді церков та релігійних організацій, яка не лише представляє інтереси релігійних організацій та вірян, а й справляє вагомий вплив на забезпечення в області державної політики у сфері релігії, є потужною інституцією громадянського суспільства, виражає консолідовану позицію об'єднання зусиль релігійних організацій різних конфесій щодо національно-духовного відродження й координації міжконфесійного діалогу в області.

Систематична робота обласної Ради Церков та релігійних організацій та її секретаріату сприяє налагодженню діалогу між керівниками релігійних організацій та органами державної влади, забезпеченню стабільності і порозуміння у релігійному середовищі, надає можливість уникати негативного розвитку подій у стосунках між окремими релігійними організаціями

Проте, у зв'язку з повномасштабним вторгненням РФ на територію України засідань обласної Ради Церков та релігійних організацій при голові обласної державної адміністрації не відбувалося. На засіданнях секретаріатів обласної Ради Церков **19 квітня, 14 вересня та 20 грудня** обговорювалися питання щодо дотримання заходів безпеки під час правового режиму воєнного стану під час відзначення свят Песаха, Великодня за юліанським та григоріанським календарями 2022 року, дотримання обмежень та відзначення Новорічних й Різдвяних свят 2022-2023 р.р. під час дії правового режиму воєнного стану та обмежень, що пов'язані із цим.

З метою зняття напруги у релігійному середовищі та врегулювання конфліктів на релігійному ґрунті, упродовж року відбулося ряд робочих нарад та зустрічей за участю керівництва облдержадміністрації,

райдержадміністрацій, керуючих та секретарів Вінницьких єпархій УПЦ в єдності з московським патріархатом, Вінницьких єпархій ПЦУ, на яких було акцентовано увагу щодо своєчасного інформування внаслідок виникнення

конфліктних ситуацій, проведення систематичного діалогу, утримання від будь-яких силових захоплень культових споруд, збереження толерантних міжконфесійних взаємовідносин.

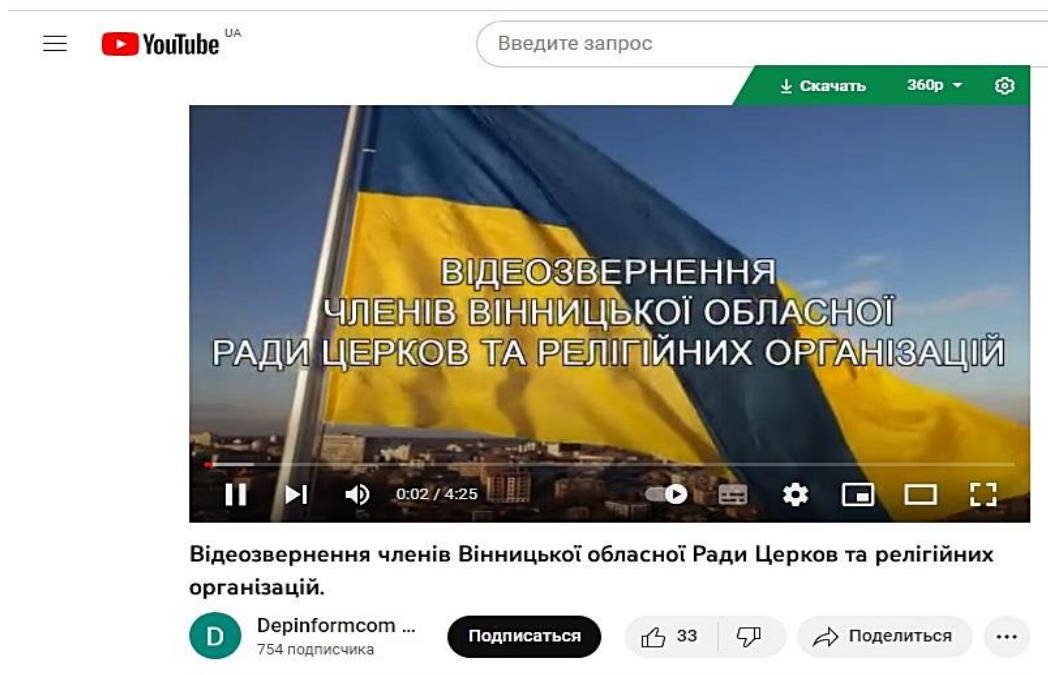
З метою недопущення протистоянь на релігійному ґрунті Управлінням у справах національностей та релігій Вінницької ОВА систематично

надавалася консультативна допомога релігійним організаціям та органам місцевого самоврядування з питань застосування законодавства про свободу совісті та релігійні організації, а також проводилася роз'яснювальна та просвітницька робота серед населення області у ЗМІ, Інтернет ресурсах щодо запобігання негативних проявів в релігійному середовищі, недопущення поширення мови ворожнечі стосовно релігійних громад.

На процеси, які відбувалися в релігійному середовищі області впливали різні чинники: внутрішньоцерковні, суспільні, політичні, економічні тощо.

Найтрагічнішою суспільно-політичною і загальнодержавною подією звітного року стало розв'язання РФ та її союзниками 24 лютого 2022 року повномасштабної війни проти України, вторгнення та окупація значної кількості територій нашої держави, ракетні та артилерійські обстріли, бомбардування усіх областей України.

У своєму відеозверненні 14 березня звітного року члени обласної Ради Церков та релігійних організацій Вінницької області рішуче та безкомпромісно засудили російську агресію проти України та закликали організації, установи та прогресивну спільноту й людство усього світу допомогти нашій державі подолати зовнішнього ворога. У відеозверненні взяли участь усі члени обласної Ради Церков та релігійних організацій: ПЦУ, УПЦ (в єдності з МП), РКЦ, УГКЦ, ХВС, АСД, ЄХБ, Іудеї, мусульмани.

На поточну діяльність релігійних організацій Вінницької області суттєво

вплинуло введення правового режиму воєнного стану та комендантської години у нічний час на території усієї держави з 24 лютого 2022 року. У зв'язку із цим та гострою необхідністю забезпечення безпеки священнослужителів та вірян на Вінниччині було повністю скасовано або значно обмежено в часі та у форматі проведення переважної

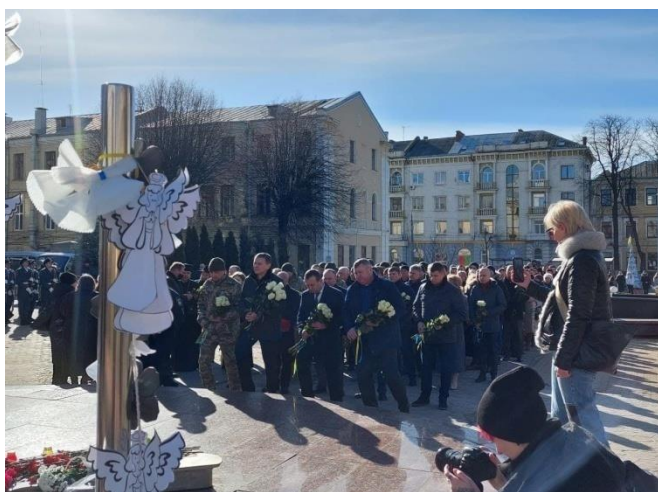
більшості масових заходів з нагоди найважливіших державно-церковних та загальнодержавних свят, зокрема скасовані нічні богослужіння, масові хресні ходи, молебні, освячення тощо.

Заходи, що мали місце протягом звітного періоду, відбувались, здебільшого, із максимально обмеженою кількістю громадян або в режимі

«онлайн» із трансляцією у мережі Інтернет. Дана вимушена міра є характерною для майже усього періоду 2022 року.

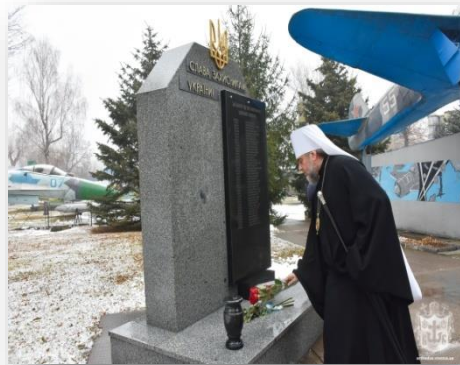
До початку повномасштабного вторгнення, а саме 20 лютого 2022 року, у м. Вінниці відбувся спільний захід влади, духовенства та громадськості Вінниччини із вшанування пам'яті Героїв Небесної Сотні та учасників Революції Гідності.

Молитву за загиблими Героями Майдану прочитали священник Вінницько-Барської єпархії Православної Церкви України протоієрей Віталій Голоскевич, головний рабин Вінниці та Вінницької області Шауль Горовіц, єпископський вікарій м. Вінниці Кам'янець-Подільської дієцезії Римсько-католицької Церкви отець Констянтин Морозов, протопресвітер Вінницького протопресвітерства Української греко-католицької Церкви отець Григорій Рогацький;

Після молитви відбулося покладання квітів до скульптурної композиції "Дерево Свободи". У церемонії взяли участь керівництво Вінницької області і м. Вінниці, депутати обласної та міської рад, військові, поліцейські, ветерани, учасники АТО/ООС, духовенство, жителі та гості міста.

Того ж дня у Спасо-Преображенському кафедральному соборі ПЦУ була відправлена заупокійна літія за спокій душ Героїв Небесної Сотні. Богослужіння звершив митрополит Вінницький і Барський Симеон.

Певні короткотермінові за часом заходи за обмеженою участю духовенства Вінницької області, керівництва Вінницької обласної військової адміністрації та громадськості відбулись у звітному періоді 2022 р вже після початку повномасштабного вторгнення. Зокрема:

- Покладання квітів до могил, меморіалів, пам'ятників, та вшанування пам'яті вінничан та українців, які загинули під час Другої світової війни 8 травня та 9 травня 2022 р. у рамках відзначення Дня пам'яті та примирення та Дня Перемоги відповідно. Також у храмах Вінниччини були звершені молебні за спокій загиблих.

- 24 серпня 2022 року, в день 31-ї річниці Незалежності України, в храмах області було звершено молебні за Українську Державу. У Спасо-Преображенському кафедральному соборі ПЦУ м. Вінниці у спільній молитві взяли участь керівники області та міста. Також в рамках заходів відбулось вшанування пам'яті загиблих захисників України.

- Покладання владою та духовенством квітів і гірлянд до місць, пов'язаних із знаковими подіями регіону відбулось 14 жовтня, на свято Покрова Пресвятої Богородиці, в рамках відзначення Дня захисників і захисниць України та 80-річчя створення Української повстанської армії. Участь у заході взяли представники ПЦУ.

Також, в рамках заходу відбулось покладання квітів до інтерактивної стели пам'яті Героїв Небесної Сотні та АТО, пам'ятного знаку загиблим бійцям Небесної Сотні та Героям АТО/ООС, Меморіальної дошки в пам'ять про загиблих воїнів Вінниччини, до пам'ятних знаків, пов'язаних з історією

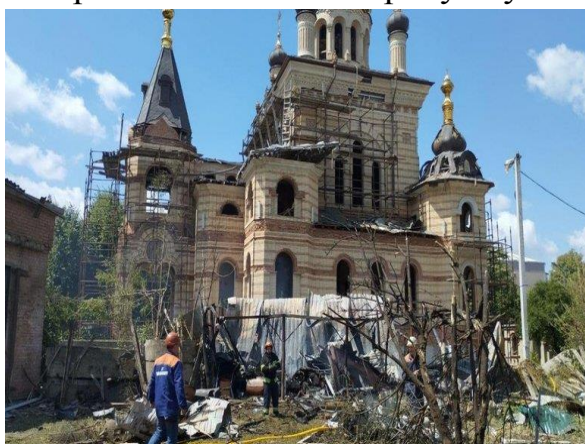
краю - Вінницькому полковнику Івану Богуну та Українським Січовим Стрільцям та воїнам ОУН-УПА.

- 25 грудня 2022 року на Різдво Христове за Новоюліанським календарем, у Спасо-Преображенському кафедральному соборі ПЦУ м. Вінниці відбулася святкова літургія за участю віце-прем'єр-міністерки України – міністерки з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій п. Ірини Верещук, яка перебувала у Вінниці з робочим візитом. Пані

віцепрем'єрку супроводжували представники місцевої влади на чолі з Начальником Вінницької обласної військової адміністрації Сергієм Борзовим.

Протягом звітного року були зафіксовані два факти пошкодження

культових споруд Вінницької області через ракетні обстріли збройними формуваннями рф території області. 14 липня 2022 року під час ракетного обстрілу м. Вінниці було зруйноване господарське приміщення та пошкоджено приміщення недільної храму великомученика Георгія Побідоносця УПЦ (в єдності з МП) .

31 жовтня 2022 року під час чергової масованої ракетної атаки вибуховою хвилею було вибито вікна та пошкоджено церковне майно на території Лядівського Усікновенського скельного чоловічого монастиря УПЦ (в єдності з МП)(с. Лядова Яришівської сільської територіальної громади Могилів-Подільського району). За офіційною інформацією Головного

управління Національної поліції України у Вінницькій області, тоді ж від серцевого нападу загинув послушник монастиря, що підтвердило проведення судово-медичної експертизи.

Водночас, повних руйнувань та знищень культових споруд на території Вінницької області внаслідок воєнних дій та обстрілів рф не зафіксовано.

Досить важливим фактором релігійного життя Вінниччини стала протидія та запобігання органами державної влади імовірним проявам колабораціонізму, співпраці із державою-агресором та її союзниками, пропаганда, виправдовування злочинам проти населення України, посягання на територіальну цілісність, суверенітет та незалежність України.

Так, у рамках проведення відповідних заходів співробітниками УСБУ у Вінницькій області та Вінницької обласної прокуратури було встановлено, що очільник Тульчинської єпархії УПЦ (в єдності з МП) у Вінницькій області митрополит Іонафан публічно виправдовував російську збройну агресію проти України.

Як свідчили матеріали слідства, фігурант поширював серед вірян пропагандистські листівки, де закликав до захоплення влади та зміни меж державного кордону України. Також на одному із сайтів РПЦ розміщував публікації на підтримку російських окупантів та їхніх воєнних злочинів.

Під час обшуків за місцем його проживання та у релігійних спорудах правоохоронці виявили комп'ютерну техніку та мобільні телефони із доказами злочинних дій; прокремлівські агітки та літературу.

Ініційована СБУ експертиза вилучених матеріалів підтвердила факти незаконної діяльності митрополита. Як свідчать матеріали слідства, фігурант поширював серед вірян пропагандистські листівки, де закликав до захоплення влади та зміни меж державного кордону України.

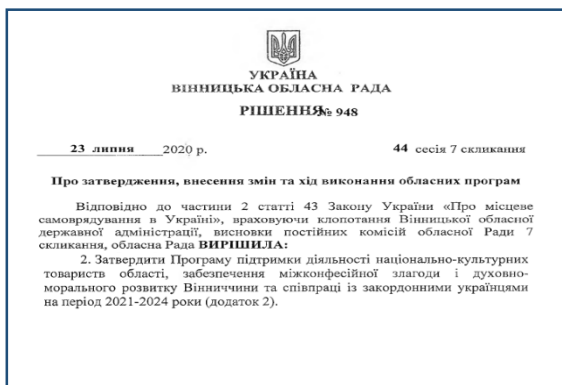
За інформацією прес служби УСБУ у Вінницькій області, кримінальне провадження за даним фактом згідно статей: ч. 2 ст. 109 (дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади); ч. 1 ст. 110 (посягання на територіальну цілісність і недоторканність України); ч. 2 ст. 161 (порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної, регіональної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками); ч. 3 ст. 436-2 (виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників), вже скеровано до суду.

28 грудня 2022 року Президент України Володимир Зеленський своїм Указом № 898/2022 від 28.12.2022 р. припинив українське громадянство шляхом втрати архієреям УПЦ (в єдності з МП): митрополиту Тульчинському і Брацлавському Іонафану (Єлецьких) та архієпископу Ладижинському Сергію (Аніцю).

Крім того, у селі Яланець Томашпільської селищної територіальної громади Тульчинського району під час похорону загиблого військовослужбовця стався привселюдний конфлікт між двома священнослужителями – УПЦ (в єдності з МП) та ПЦУ, який закінчився обоюдними звинуваченнями у завданні один одному тілесних ушкоджень.

Нині кримінальне провадження за цим фактом розслідувано територіальними органами Національної поліції та скеровано до суду.

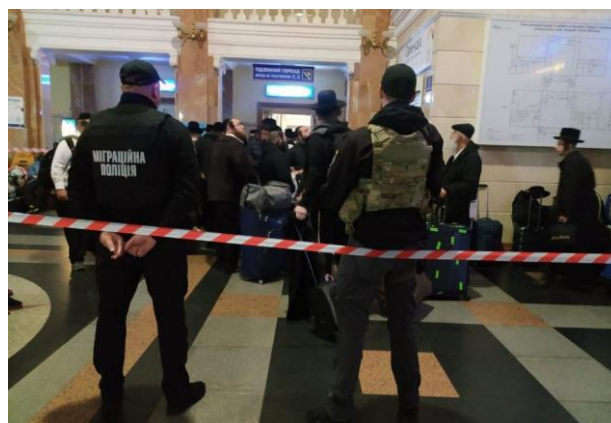
Також, у 2022 році широкомасштабна агресія та введення воєнного стану

значною мірою вплинули на організацію та виконання Програми підтримки діяльності національно-культурних товариств області, забезпечення міжконфесійної злагоди і духовно - морального розвитку Вінниччини та співпраці із закордонними українцями на період 2021-2024 роки.

Враховуючи, що спільні заходи

здебільшого є публічним і масовими, введення воєнного стану унеможливило їхню реалізацію в повному обсязі. Так, у звітному році через вищезазначені причини через територію Вінницької області не відбулось традиційне масове паломництво паломників-хасидів з Держави Ізраїль та інших країн світу, які традиційно відвідують м. Умань Черкаської області у вересні-жовтні кожного року в рамках святкування Нового Року. Проте, через кордон із Республікою Молдова до Вінницької області в'їхало близько 1.5 тис паломників-хасидів.

Протягом 2022 року в рамках Програми надано сприяння у забезпеченні діяльності секретаріату Ради церков та релігійних організацій при голові облдержадміністрації, забезпечено діяльність інформатизації сайту «Вінниччина релігійна та міжнаціональна» тощо.

З 1 липня 2022 року набрав чинності Закон України Про Службу військового капеланства, який регулює відносини у сфері реалізації конституційного права на свободу світогляду та віросповідання військовослужбовців Збройних Сил України, Національної гвардії України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також визначає правові та організаційні засади і принципи діяльності Служби військового капеланства. Офіційно 25

жовтня визнано Днем військового капелана України.

Під час широкомасштабного вторгнення протягом 2022 року духовенством Вінницької області постійно здійснювалось робота щодо проведення душпастирської роботи у військових частинах, зокрема й тих, які безпосередньо знаходяться в зоні бойових дій. У цих служіннях взяли участь десятки військових священиків ПЦУ, УГКЦ, РКЦ з Вінниччини. Крім того, традиційно важливими напрямками роботи військових капеланів в умовах повномасштабного вторгнення лишалася духовна, моральна підтримка рідних та близьких військовослужбовців, духовна опіка військових, які зазнали поранень та перебувають на лікування й реабілітації у профільних медичних закладах, волонтерська робота щодо забезпечення запитів військовослужбовців, проведення в останню путь загиблих героїв-захисників та подальша моральна опіка та допомога рідним й близьким загиблих.

Зокрема, релігійні організації ПЦУ нараховують близько 10 капеланів:

Вінницько-Барська єпархія ПЦУ:

-Віктор Чверкун, Повітряні Сили Збройних Сил України

- Віталій Трач, Збройні Сили України

Вінницько-Тулчинська єпархія УПЦ (ПЦУ):

- Капелани Михайло Бабій, Орест Шпак, Василь Андрійчук – військові частини Національної гвардії України;

- Капелан Богдан Лащенко - Військово-медичний клінічний центр Центрального регіону м. Вінниця;

- Капелан Іван Минів - Державна прикордонна служба України (на волонтерських засадах).

Барський деканат Української греко-католицької церкви:

-Ярослав Кондера, територіальна оборона Збройні Сили України;

Духовенство та представники релігійних організацій Вінницької області брали активну участь у повсякденній роботі Обласного координаційного штабу «Реквієм» з поховання загиблих (померлих) військовослужбовців та вшанування їхньої пам'яті, відкритті меморіальних дошок, табличок та пам'ятників на честь загиблих воїнів-захисників.

Так, 14 жовтня 2022 року секретар Вінницько-Тулчинської єпархії УПЦ (ПЦУ) прот. Ігор Сіранчук взяв участь у спільному із військовими, владою та громадськістю заході, що був присвячений вшануванню полеглих воїнів-медиків.

Релігійні організації Вінниччини у звітному році продовжували душпастирську опіку ув'язнених у виправних колоніях та установі виконання покарань Вінницької області. Найбільш активно в цьому напрямку проводили роботу релігійні організації ПЦУ, ЄХБ, ХВС, церкви Назарянина і т. д, які проводили спільні молебні, зустрічі, бесіди на духовні та світські теми. Головною метою та тематикою заходів є моральна та духовна підтримка

засуджених, прагнення допомоги їм виправитись та не чинити більше жодних протиправних та протизаконних дій.

Протягом 2022 року під патронатом релігійних організацій УПЦ (в єдності з МП), АСД та іудейських релігійних громад продовжували функціонувати три навчальні заклади дошкільного освітнього та загальноосвітнього рівня.

Це приватний навчально-виховний комплекс «Джерело мудрості» Подільської конференції Церкви АСД у селі Парпурівцях Лука-Мелешківської територіальної громади Вінницького району;

Вінницька приватна єврейська школа "ОрМенахем", що діє під керівництвом іудейської релігійної громади «Бейс Менахем Любавич Вінниця»;

та «Вінницький приватний православний навчально-виховний комплекс Святого Миколая» у м. Вінниці при релігійній громаді Хрестовоздвиженського храму УПЦ (в єдності з МП).

Однак, минулоріч у зв'язку із постійною загрозою масованих ударів рф. по цивільній інфраструктурі населених пунктів Вінницької області у більшості навчальних закладів області було запроваджено «онлайн»-формат навчання. Також, навчальні заклади були забезпечені сховищами задля безпечного перебування вчителів, персоналу й учнів. Крім того, у навчальних закладах, зокрема і школах, були облаштовані тимчасові пункти прихистку внутрішньо переміщених осіб, зокрема матерів із дітьми дошкільного та шкільного віку. Такі пункти прихистку функціонували, зокрема, у НВК «Джерело мудрості» та школі «Ор Менахем».

Православне середовище у 2022 році характеризувалося активізацією змін релігійними громадами свого конфесійного підпорядкування, зокрема переходів від УПЦ (в єдності з МП) до ПЦУ. В ході даного процесу були певні випадки конфліктності.

Всього в судах різних інстанцій (цивільних, адміністративних, апеляційних, касаційних) розглядалися більше 15 проваджень щодо визнання незаконних загальних зборів членів релігійних громад щодо зміни підлеглості та переходів у підпорядкування іншому релігійному центру, скасування наказів щодо реєстрації статутів релігійних громад у новій редакції у зв'язку із зміною підлеглості у канонічних та організаційних питаннях, внесення змін до ЄДРПОУ.

Впродовж 2022 року діяльність усіх Православних релігійних організацій спрямована на підтримку осіб, які постраждали від війни, допомогу Збройним Силам України, біженцям, облаштували у приміщеннях храмів під укриття, надавали допомогу медичним та соціальним закладам, жителям деокупованих і прифронтових територій.

Католицьке середовище у 2022 році характеризується значним посиленням волонтерської діяльності та активним долученням до гуманітарних ініціатив та проектів спонсорів, меценатів, благодійників та представників релігійних громад зі всього світу. Священики та працівники релігійних громад стали посередниками між іноземними волонтерами та потребуючими особами різних категорій: біженцями, пораненими військовими, соціально незахищеними людьми. В області продовжується тенденція до кількісного зростання греко-католицької Церкви, що розпочалась у 2021 році, шляхом реєстрації статутів у новій редакції.

Протестантське середовище у 2022 році також вирізнялось активною волонтерською роботою, що спрямована на надання благодійної допомоги ЗСУ, внутрішньо переміщеним особам, нужденним та малозабезпеченим громадянам. Така робота тривала по усіх протестантських релігійних громадах Вінницької області. У цій благодійній діяльності також брали активну участь спонсори, меценати, благодійники та представники релігійних громад зі всього світу.

Іудейське середовище у 2022 році характеризувалося активною соціогуманітарною роботою, яка розпочалася з перших тижнів воєнного вторгнення РФ на територію нашої Держави.

Національним меншинам, що проживають на території області (поляки, євреї, вірмени, кримські татари тощо), створені належні умови для задоволення їхніх духовних потреб. Окремі громади продовжували запрошувати священнослужителів з-за кордону, зокрема, Польщі, Ізраїлю, США та інших країн світу. В області не зафіксовано порушень релігійних прав національних меншин з боку традиційних церков та органів державної влади.

РОЗДІЛ ІІІ

Міжнародна діяльність релігійних організацій області.

Релігійні організації області тісно підтримують стосунки з одновірцями за кордоном. Тривалий час основними видами їхньої співпраці були паломницькі поїздки до релігійних святинь (православні, католицькі та іудейські релігійні організації), обмін досвідом, участь у релігійних конференціях, семінарах, навчання в духовних навчальних закладах, пастирська, місіонерська, викладацька та волонтерська діяльність (православні, протестантські, католицькі релігійні організації).

Упродовж 2022 року управлінням розглянуто 64 звернення від 16 релігійної громади області 5 конфесій щодо запрошення ними іноземних релігійних діячів.

Загалом, релігійними громадами області у 2022 році було запрошено 59 іноземних священиків, ченців, місіонерів, представників 10 країн світу.

Зокрема, ЄХБ – 4, іудеї – 6, інші конфесії - 1, Повного Євангелія – 2, РКЦ – 44, РІПЦ – 2. З них, священиків - 12, місіонерів та ті, які прибули на навчання - 46, ченців – 13.

Переважна більшість із них з Польщі – 32 чол. (РКЦ), США – 7 (РКЦ, ЄХБ, Повного Євангелія), Молдова -1 (ЄХБ), Парагваю – 1 (РКЦ), Бразилії – 5 (РКЦ), Венесуели – 1 (РКЦ), Мексики – 1 (РКЦ), Франції – 2 (іудеї), Іспанії – 2 (РКЦ), Росії – 1 (інші конфесії), Ізраїлю – 4 (іудеї), Румунії – 2 (РІПЦ).

Зменшилась кількість іноземців, які запрошувались релігійною громадою парафії Святого Духа Кам'янець-Подільської дієцезії Римсько-католицької церкви м.Вінниці, при якій діє дієцезіальна місійна семінарія «Редемпторіс Матер». Кількість запрошених іноземних громадян у 2022 році становила 18 чоловік, які є громадянами 6 країн світу. Студенти, навчаючись у навчальному закладі, здійснювали також місіонерську діяльність у даній релігійній громаді – допомагали у служінні, проводили заняття в недільних школах для дітей та молоді

Суттєво зменшилася різниця з попередніми роками кількість запрошених іноземних громадян до іудейських релігійних громад області у 2022 році – 6 чол. з різних країн світу (в минулому році -18): Франція – 2, Ізраїль – 4.

Управлінням, при розгляді поданих релігійними громадами області документів щодо надання офіційного погодження на здійснення релігійної діяльності іноземними громадянами, здійснювалася перевірка щодо наявності статусу юридичної особи релігійної громади. Релігійні громади, відомості про яких не внесено у Єдиний державний реєстр юридичних осіб, за офіційними погодженнями у 2022 році до Управління не звертались.

Для своєчасного реагування на випадки порушення вимог чинного законодавства України, Управління у справах національностей та релігій ОВА систематично інформувало районні військові адміністрації та виконкоми міст територіальних громад про надані офіційні погодження на здійснення релігійної діяльності іноземними громадянами в релігійних громадах, які діють на підпорядкованих їм територіях.

Повідомлень щодо порушення релігійними громадами області чинного законодавства щодо перебування в Україні іноземців до Управління не надходило.

Протестантські церкви, РКЦ та іудеї отримували велику допомогу від закордонних одновірців у вигляді медикаментів, одягу, продуктами харчування. Цією допомогою місцеві релігійні громади ділилися з нужденними людьми.

РОЗДІЛ IV

Соціально значима діяльність релігійних організацій.

З першого дня війни релігійні громади усіх конфесій розпочали активну соціальну та волонтерську допомогу людям незалежно від їхнього віросповідання. Основні напрямки – волонтерська, духовна й моральна допомога Збройним Силам України та іншим військовим формуванням, всебічна підтримка військовослужбовців та їхніх рідних й близьких, особливо дітей, допомога внутрішньо переміщеним особам та мешканцям прифронтових й звільнених від ворога територій України. Крім того, до всебічної допомоги долучалися парафії і віряни закордоном, направляючи релігійним громадам тони гуманітарної допомоги, харчових продуктів та засобів індивідуальної допомоги.

В усіх православних, католицьких, протестантських храмах та молитовних будинках постійно звершувалися молитви за українське військо, перемогу над ворогом і справедливий мир. У населених пунктах, де немає систем оповіщення, їхню функцію виконували церковні дзвони.

З початком повномасштабного вторгнення десятки тисяч мешканців північних, південних та східних областей України вимушені були покинуті рідні домівки, рятуючись від нашествия російських окупантів, бомбардувань та обстрілів. Люди – здебільшого жінки, діти, пенсіонери, особи з інвалідністю,

знаходили собі прихисток по інших областях України, зокрема й на Вінниччині. Тож релігійні організації області відразу почали опікуватись внутрішньо переміщеними особами. Особливо активно у цьому напрямку працювали релігійні громади ПЦУ, УПЦ (в єдності з МП), УГКЦ, РКЦ, ЄХБ, ХВС, АСД та решта релігійних організацій області. Релігійні громади Вінниччини також допомагали й мешканцям міст, сіл та селищ, що були звільнені від російських окупантів, і де люди опинились без засобів існування.

Священники постійно надавали духовну підтримку українським воїнам, які відправлялися на фронт. Духовенство та віруючі відвідували військові частини, блокпости і підрозділи територіальної оборони, доставляло необхідні речі і продукти, надавали пастирську підтримку бійцям.

Великі і малі парафії збирали продукти і кошти для армії. Навіть найменші парафії зібрали по кілька десятків тисяч гривень, які передали у

фонд підтримки Збройних Сил України. Священники і церковні громади надавали необхідну допомогу шпиталям, у яких перебувають поранені.

Надавалась підтримка біженцям. Парафіяни при храмах організувалися для спільної праці: випічки пирогів, ліпки вареників, приготування обідів, що передавали у лікарні та у військові підрозділи.

Віряни активно вступали до лав ЗСУ та інших військових формувань, територіальної оборони, несли охорону своїх населених пунктів, долучались до плетіння маскувальних сіток і до іншої волонтерської роботи.

З початком війни практично кожна парафія **Православної Церкви України розпочала волонтерську роботу.**

Напрямки волонтерської, які здійснювала ПЦУ:

1. Допомога внутрішньо переміщеним особам, які тимчасово оселилися у Вінницькій області;
2. Допомога підрозділам ЗСУ;
3. Допомога закладам охорони здоров'я.

Релігійні громади працювали як малий гуманітарний штаб, де збирали і розповсюджували гуманітарну допомогу, як для тих, хто є тимчасовими переселенцями, також і для підтримки українського війська.

Священнослужителі Вінницько-Барської єпархії ПЦУ, меценати, благодійники та усі небайдужі громадяни неодноразово долучались до збору коштів на закупівлю автотранспорту для потреб Збройних Сил України та інших військових формувань.

Спеціалізовані транспортні засоби було придбано в рамках співпраці Православної Церкви України та Української Православної Церкви США.

Постійну допомогу українським воїнам надавали Вінницьке, Хмельницьке, Бершадське та інші благочиння Вінницько-Тулчинської єпархії УПЦ (ПЦУ). Духовенство спільно із волонтерами займалися збором благодійної допомоги на потреби українських військовослужбовців, а також опікувалися душевно та морально над воїнами-земляками та військовослужбовцями, які перебували на лікуванні у медичних закладах.

Клірики Спасо-Преображенського кафедрального собору ПЦУ постійно відвідували вінницькі центри для тимчасових переселенців. Священники передавали необхідні для переселенців одяг, продукти харчування. Також забезпечували внутрішньо переміщених осіб комплектами спортивного одягу, пошитого на підприємстві Shikardiiz, керівники якого є парафіянами Преображенського собору ПЦУ.

Також Вінницько-Барська єпархія ПЦУ організувала придбання необхідної військової амуніції для бійців одного з підрозділів територіальної оборони м. Вінниці за церковні кошти і добровільні пожертвування, що передали до єпархії представники фірми Shikardiiz та інші благодійники.

25 квітня 2022 року, на початку пасхального тижня, гуманітарний вантаж був доставлений у міста Бородянку та Макарів, а також в декілька сіл Київщини, які найбільше постраждали від російських окупантів. Вантаж складався з продуктів харчування, а також засобів особистої гігієни. Духовенство Вінницько-Барської єпархії ПЦУ упродовж звітного року здійснило цілий ряд поїздок до прифронтових та звільнених від ворога областей України.

Активну волонтерську діяльність продовжували здійснювати й священники Вінницької єпархії **УПЦ (в єдності з МП)**.

Напрямки волонтерської діяльності, які здійснювали релігійні громади УПЦ (в єдності з МП).

1. Допомога внутрішньо переміщеним особам, які тимчасово оселилися у Вінницькій області;
2. Допомога закладам охорони здоров'я.

Священники єпархії допомагали воїнам. Крім того, колектив Вінницької єпархії неодноразово долучався до збору благодійної допомоги бійцям ЗСУ та іншим військовим формуванням, зокрема з придбанням автотранспорту.

Активну допомогу українським захисникам надавали й релігійні громади **РКЦ та УГКЦ**.

Напрямки волонтерської діяльності, які здійснювали релігійні громади **Вінницького протопресвітерства УГКЦ**:

1. Допомога особам, які проїжджали через Вінницьку область транзитом;
2. Допомога внутрішньо переміщеним особам, які тимчасово оселилися у Вінницькій області;
3. Допомога підрозділам ЗСУ.

Релігійні громади Вінницького протопресвітерства УГКЦ активно проводили акції, спрямовані на допомогу нашим воїнам-захисникам. Це пошук коштів для допомоги ЗСУ: придбання бронезилетів, біноклів, тепловізорів, рукавиць та одягу; допомога в реабілітації пораненим воїнам в лікарнях м. Вінниці; допомога лікарням м. Вінниці, які лікують поранених воїнів: продуктами, засобами гігієни та ліками; допомога родинам, які постраждали внаслідок влучання ворожих ракет по Вінниці 14 липня 2022 року; виготовлення окопних свічок;

Крім того, парафії приймали на ніч у храмі м. Вінниці численні групи людей, які втікали на Захід з Півночі, Півдня та Сходу України, де були бойові дії.

Також релігійні громади проводили у 2022 році наступні благодійні акції: допомога Харкову, Ніжину, Чернігову та іншим містам – продуктами та засобами гігієни та допомога коштами для їхнього відновлення після окупації; допомога парафіям Вінницького протопресвітерства: продуктами, одягом та ін.; роздача продуктових наборів для ВПО, які осідали на Вінниччині; постійна допомога хворим та потребуючим парафії.

Напрямки волонтерської діяльності, які здійснювали релігійні громади **Римсько-католицької церкви:**

1. Допомога особам, які проїжджали через Вінницьку область транзитом;
2. Допомога внутрішньо переміщеним особам, які тимчасово оселилися у Вінницькій області;
3. Допомога підрозділам ЗСУ.

Надзвичайно активно на ниві благодійної допомоги у звітному році працював вінницький осередок релігійної місії «Карітас-Спес» Римсько-Католицької Церкви.

Релігійна Місія «Карітас-Спес» Римсько-Католицької Церкви в Україні є однією із 48 учасників Федерації «Карітас Європа» та членом «Карітас

Інтернаціоналіс», глобальної конфедерації, яка об'єднує 162 католицькі організації. В Україні Місія працює в усіх регіонах, зокрема й на Вінниччині, маючи Національний офіс і сім регіональних осередків, які діють у кожній дієцезії Римсько-Католицької Церкви (РКЦ). Тож вінничани активно використовують допомогу колег з інших областей та з-за кордону.

Від початку війни вінницькі благодійники спільно із іншими парафіями проводили збір харчів. До цієї ініціативи доєдналися барський, шаргородський, мурафський, вінницький деканати РКЦ. Благодійники збирали від людей продукти харчування і передавали за потребами. Крім того, вінничани налагодили тісні контакти із благодійниками з Польщі, Іспанії, Німеччини.

Вінничани стали фактично одним із координаційних центрів із прийому та розподілення біженців на нічліги. У перші дні вони влаштовували на ніч по 1000-1200 людей за добу, допомагаючи біженцям одягом, продуктами харчування, ліками, засобами гігієни, дитячими іграшками тощо. Було організовано й надання психологічної допомоги за потребою. Також благодійна програма «Під опікою лікарів» забезпечувала допомогу кардіологів, гінекологів, можливістю зробити УЗД-обстеження у державних та приватних медичних закладах міста. Активну благодійну діяльність здійснювали й священнослужителі та віряни усіх парафій Римсько-католицької церкви Вінниччини.

Наймасштабнішу волонтерську та благодійну діяльність протягом звітного року розгорнула **Подільська конференція церкви адвентистів сьомого дня.**

Напрямки волонтерської діяльності, які здійснювали релігійні громади **Подільської конференції церкви адвентистів сьомого дня:**

1. Допомога особам, які проїжджали через Вінницьку область транзитом;
2. Допомога внутрішньо переміщеним особам, які тимчасово оселилися у Вінницькій області;
3. Допомога підрозділам 120-ї бригади Тероборони Вінниччини
4. Допомога закладам охорони здоров'я;

5. Допомога жителям деокупованих та звільнених територій України;

З перших днів воєнного вторгнення РФ на територію нашої суверенної і незалежної Держави Подільська конференція церкви адвентистів сьомого дня включилася в активну та масштабну соціогуманітарну і волонтерську діяльність. Перш за все допомога Церкви була спрямована на осіб, які евакуюються з районів бойових дій. В громадах, які знаходяться на основних автомагістралях, облаштовано соціальні центри, де люди могли переночувати, поїсти, отримати мінімальну допомогу, продукти харчування.

Коли ж евакуація була припинена, Церква взяла під опіку внутрішньо переміщених осіб, які оселилися на Вінниччині.

Спеціальні гуманітарні центри допомоги переселенцям були створені у м. Вінниці та області і працюють донині. Велику роль у забезпеченні внутрішніх переселенців відіграв Навчально-виховний комплекс «Джерело мудрості».

Заклад став прихистком для сотні переселенців з районів бойових дій.

Продуктові набори, одяг, засоби гігієни систематично отримували переселені родини з "гарячих" точок України — Луганської, Харківської, Херсонської, Донецької та Миколаївської областей.

Дитячим будинкам, лікарням, відділам соціального захисту, пунктам проживання переселенців зусиллями Церкви передано тони гуманітарної допомоги.

Ще одним вектором соціальної роботи стала допомога воїнам ЗСУ. Систематично Церква відправляла для потреб Збройних Сил України військову амуніцію: бронезилети останньої модифікації, плитоноски, тактичні шоломи, елементи одягу, взуття.

Окрім того, військовослужбовцям регулярно, партіями доставлялися : медикаменти, кровоспинні засоби, тактичні аптечки за НАТОвським зразком, буржуйки, які регулярно Церква отримувала в рамках благодійного Проєкту «Hope For Life».

Різноманітна допомога надавалася підрозділам Територіальної оборони, зокрема 120 бригаді Територіальної оборони Вінниччини.

Окремим аспектом допомоги військовослужбовцям стала допомога у транспортуванні поранених та загиблих з лінії фронту.

Зусиллям Адвентистів Вінниччини військові отримали три автомобіля для перевезення поранених.

Разом з тим, з виникненням необхідності в додатковому спеціалізованому автомобілі (рефрижераторі) для виконання завдань з транспортування тіл (останків) загиблих військовослужбовців до установ судово-медичних експертиз Вінницької області та до місць поховання, зусиллям представників Церкви за кордоном в

рамках благодійного Проекту «Норе For Life» було придбано особливий транспортний засіб.

29 грудня 2022 року спецавтомобіль передали на баланс Вінницького обласного Бюро судово-медичної експертизи для використання за призначенням військових частин області.

Значний внесок у допомогу нашим співвітчизникам зробили релігійні організації **євангельських християн-баптистів**.

Напрямки волонтерської діяльності, які здійснювали релігійні громади **євангельських християн-баптистів**:

1. Допомога особам, які проїжджали через Вінницьку область транзитом;
2. Допомога внутрішньо переміщеним особам, які тимчасово оселилися у Вінницькій області;
3. Допомога підрозділам ЗСУ

Так церква м.Вінниці "Дім Євангелія" неодноразово відправляла допомогу воїнам, які отримали поранення та лікувались у профільних закладах. У своїй благодійній діяльності вінничани активно співпрацювали із Всеукраїнським союзом церков ЄХБ, а також п'ятьма об'єднаннями євангельсько-баптистських церков української діаспори в США, Канаді, Австралії, Аргентині і Парагваї, а також Португалії.

Релігійні громади м. Вінниці активно приймали внутрішньо переміщених осіб. У перші тижні війни до молитовних будинків ЄХБ за допомогою щодня звертались до 150 осіб на добу.

Медики Вінницького обласного об'єднання церков євангельських християн баптистів разом із молоддю у 2022 році провели ряд благодійних рейсів до звільнених від російських окупантів територій Київської та Чернігівської областей.

Волонтери та медики провели обстеження (ЕКГ, УЗД, аналізи крові) мешканців деокупованих територій, надали фахові консультації і забезпечили їх необхідними медикаментами та окулярами. Наприкінці 2022 року благодійники-медики практикували такі заходи й на звільненій від росіян території Херсонщини.

Активну волонтерську діяльність проводили члени Вінницького обласного управління «Української Церкви Християн Віри Євангельської»

Напрямки волонтерської діяльності, які здійснювали релігійні громади **«Української Церкви Християн Віри Євангельської»:**

1. Допомога особам, які проїжджали через Вінницьку область транзитом;
2. Допомога внутрішньо переміщеним особам, які тимчасово оселилися у Вінницькій області;
3. Допомога підрозділам ЗСУ

З початку війни церква приймала біженців, готувала обіди для внутрішньо-переміщених осіб.

При церкві у звітному періоді було відкрито власну пекарню. Благодійники виготовляли близько 1,5 тисяч штук виробів на тиждень. Віряни збирали необхідні продукти та речі для відправлення вантажів у «гарячі» регіони нашої держави. Рис, крупи, макарони, олія, консерви та інші продукти першої необхідності формувались у продуктові набори для подальшого вручення нужденним.

Релігійні громади Вінницького обласного управління ХВС постійно організовували благодійне харчування для внутрішньо переміщених осіб. У Вінниці благодійні заходи відбувались коло приміщення церкви та обласного управління. Там усі нужденні могли отримати допомогу продуктами харчування та поїсти гарячий обід.

Напрямки волонтерської діяльності, які здійснювали релігійні громади **Вінницького обласного управління об'єднаної церкви християн віри євангельської:**

1. Допомога особам, які проїжджали через Вінницьку область транзитом;
2. Допомога внутрішньо переміщеним особам, які тимчасово оселилися у Вінницькій області;
3. Допомога підрозділам ЗСУ
4. Допомога закладам охорони здоров'я;

5. Допомога мешканцям деокупованих та звільнених територій України.

Релігійні громади ОЦХВС активно допомагали мешканцям деокупованих територій, доправляли гуманітарні вантажі із продуктами харчування, мінеральною водою, предметами гігієни та першої необхідності до Миколаївської, Донецької, Харківської, Чернігівської, Сумської, Луганської областей - до тих населених пунктів, де було відсутнє газу та електропостачання.

Протягом літнього та осіннього періоду вінницькі волонтери Церков ХВС надавали допомогу нужденним на Миколаївщині. Також було підготовлено благодійні вантажі на Донеччину – до міст Бахмута та Краматорська.

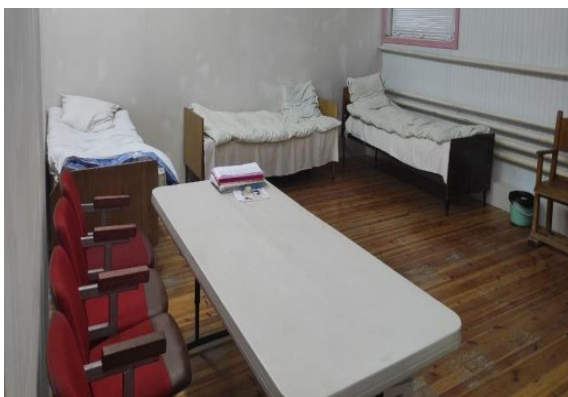

Крім того, волонтери Церкви роздавали мінеральну воду та продуктові набори мешканцям прифронтових міст. А у містах, де ворогом було знищено інфраструктуру, вінницькі волонтери готували людям їжу безпосередньо біля житлових будинків.

Протягом осені та зими минулого року волонтери Церков ХВС неодноразово відвідували звільнені від окупантів райони Харківщини. Волонтери передавали місцевим мешканцям продукти харчування, предмети гігієни та прилади освітлення.

Релігійні організації Вінниччини активно долучились до створення "Пунктів Незламності". Так, представники **Вінницького обласного управління об'єднаної церкви християн віри євангельської** відкрили пункт на базі молитовного будинку у місті Вінниці.

“Пункт Незламності” було забезпечено стаціонарним теплопостачанням, електропостачанням, водопостачанням та водовідведенням, окремими чоловічими та жіночими санітарними вузлами, приміщенням для перебування людей, обігріву, відпочинку та зарядки електроприладів площею 500 м². У приміщенні були виділені окремі кімнати для приготування, підігрівання та прийому їжі. Було передбачене й окреме приміщення площею 14 м² для дітей та матерів із дітьми різного віку. При потребі відвідувачі могли скористатись

послугами медичного пункту, де є запаси ліків першої необхідності.

У пункті постійно чергували віряни Церкви та волонтери, які завжди готові надати відвідувачам усю необхідну допомогу, допомогти із дозвіллям, розважити та підбадьорити людей. До послуг відвідувачів - ліжка для відпочинку із подушками та ковдрами, кухонне приладдя та техніка (мікрохвильові печі, чайники).

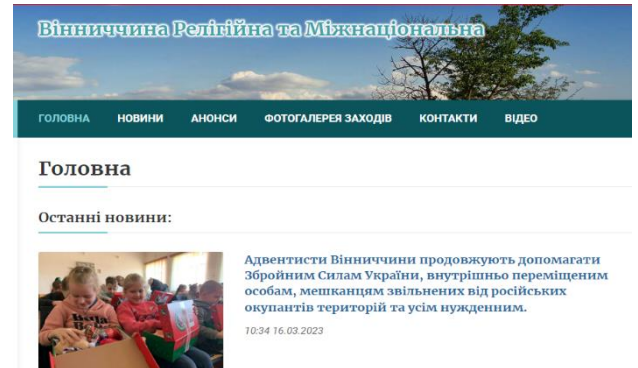
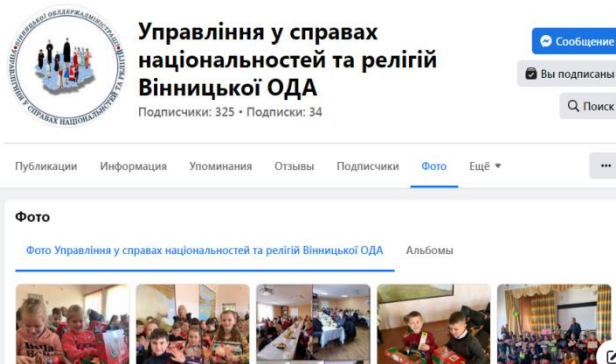
Сформовані постійні запаси їжі, води, теплого одягу, засобів особистої гігієни та дитячих товарів. За сприяння керівництва Вінницької обласної військової адміністрації у “Пункті Незламності” було проведено постійний безперебійний Інтернет-зв'язок.

Незалежна релігійна громада “**Джерело надії**” християнської церкви в м. Жмеринка також активно займалась благодійністю. Молитовно-місіонерський центр “Будинок милосердя”, що у с. Олексіївка Станіславчицької територіальної громади Жмеринського району, з 25 лютого минулого року відчинив свої двері для усіх біженців і переселенців. Загалом, там знайшли прихисток до двох тисяч внутрішньо переміщених осіб. Крім того, релігійна громада активно допомагала і допомагає підрозділам ЗСУ та пацієнтам й персоналу військових шпиталів у різних регіонах України. Допомога надавалась у вигляді одягу, постільної білизни, інвалідних візків, ходунків, продуктів харчування тощо. Благодійники доставили багато гуманітарних вантажів до звільнених територій Харківської, Миколаївської, Херсонської областей у рамках співпраці із волонтерами.

Волонтерською роботою також займалися іудейські релігійні громади Вінниччини, зокрема, надавали допомогу особам, які проїжджали через Вінницьку область транзитом та внутрішньо переміщеним особам, які тимчасово оселилися у Вінницькій області

Введення правового режиму воєнного стану на Вінниччині та в Україні, суттєво вплинуло на формат проведення релігійних заходів. У звітному році соціальна робота діючих релігійних організацій активно відреагувала на виклики в суспільстві та була направлена на волонтерську роботу: допомогу ЗСУ та іншим військовим формуванням, військовослужбовцям, внутрішньо переміщеним особам, жителям деокупованих територій. Волонтерська та благодійна діяльність релігійних організацій області систематично висвітлювалася на сторінці Управління сайту обласної військової адміністрації, сайті «Вінниччина релігійна та міжнаціональна» та сторінці управління в соціальній мережі Facebook.

Через правовий режим воєнного стану та введення заходів, що спрямовані на забезпечення безпеки громадян, у більшості релігійних організацій Вінниччини у 2022 році не функціонували християнські табори відпочинку. Однак, певні заходи із обов'язковим дотриманням умов безпеки дітей та дорослих мали місце. Крім того, релігійні громади проводили різноманітні заходи для дітей внутрішньо переміщених осіб та благодійні заходи за участю

дітей. Найактивніше у цьому напрямку у звітному році працювали релігійні громади ХВС, РКЦ, УГКЦ, АСД тощо.

Перелік навчальних закладів дошкільного освітнього та загальноосвітнього рівня, що діють при релігійних громадах області у 2022 році не змінився. Це приватний навчально-виховний комплекс «**Джерело мудрості**», що діє під патронатом Подільської конференції Церкви АСД у селі Парпурівцях Лука-Мелешківської територіальної громади Вінницького району, **Вінницька приватна єврейська школа "ОрМенахем"**, що діє під керівництвом іудейської релігійної громади «Бейс Менахем Любавич Вінниця» та «**Вінницький приватний православний навчально-виховний комплекс Святого Миколая**» у м.Вінниці при релігійній громаді Хрестовоздвиженського храму УПЦ.

У воєнний час за умов дотримання безпеки персоналу й вихованців продовжили функціонування й **християнські центри виховання** при релігійних організаціях РКЦ. Особливою популярністю серед дітей користувалися християнський центр естетичного виховання, що створений релігійною громадою Божого Милосердя РКЦ у м. Вінниці, «Молодіжний християнський центр» релігійної громади РКЦ м. Бар, дитячі центри в смт Томашполі та с. Вінницькі Хутори. Особливістю цих закладів є те, що їх могли

відвідувати діти незалежно від конфесійної приналежності батьків. Не функціонував у звітному році дитячий садочок при релігійній громаді РКЦ у смт Оратів, у зв'язку з тим, що в закладі не було облаштоване укриття.

Крім того, при релігійних громадах Вінниччини продовжили діяти **центри соціально-психологічної реабілітації дітей, опіки й піклування, будинки сімейного типу**, які крім важливої духовної та моральної складової роботи допомагають дітям, які опинились у складних життєвих обставинах, втратили батьків тощо. Це:

Центри соціальної допомоги та реабілітації дітей «Шанс» м. Вінниці, с. Яришівка Луко-Мелешківської територіальної громади, Красне, Пирогово Тиврівської територіальної громади (релігійні громади ХВС);

«Вінницький християнський реабілітаційний центр опіки та піклування «Нове життя» (релігійні громади ЄХБ);

Центр соціальної опіки та піклування дітей «Маяк» смт. Вапнярка Тульчинського району (релігійні громади Назарянської Церкви);

Дитячий будинок сімейного типу «Дім Якова» с. Селище Гніванської територіальної громади (релігійні громади Назарянської Церкви);

Протестантські релігійні громади Вінницької області у звітному році займались **реабілітацією нарко та алкозалежних осіб**. Це Назарянська церква; Християни віри Євангельської; Євангельські християни-баптисти; Християнська церква «Слово життя». На їхньому утриманні перебувають 17 реабілітаційних центрів.

У селі Вінницькі Хутори Вінницької територіальної громади продовжував діяти **Дім Милосердя «Віфезда»**, що заснований обласним об'єднанням Церкви Християн Віри євангельської і розрахований на постійне проживання 40 осіб. Як правило, пацієнтами закладу є колишні ув'язненні, безпритульні, люди, які постраждали від злочинних дій тощо. Передбачено проживання й людей з особливими потребами. Мешканці закладу можуть отримати різноманітну соціальну та медичну допомогу, сприяння у працевлаштуванні.

Будинки для самотніх громадян та людей похилого віку продовжили й надалі утримувати релігійні організації Вінниччини.

Так, Вінницьке обласне об'єднання Української церкви ХВС продовжило утримувати будинок для літніх людей: **Будинок геріатричного профілю**

благодійного фонду «Віфанія», у селі Павлівці Іллінецької територіальної громади. Там перебували 32 підопічних, а також 12 працівників персоналу. Крім того, Управління опікувалось й аналогічним соціальним закладом й у с. Дашів Дашівської селищної ТГ Гайсинського району, де перебували 12 пацієнтів та четверо

працівників. У закладі було зроблено ремонт та значно поліпшені умови проживання.

Під час вторгнення рф до України обидва соціальні заклади стали дахом над головою й для людей, які вимушені були терміново кидати рідні домівки, рятуючись від обстрілів та бомбардувань. Усім людям була надана необхідна допомога силами релігійної громади.

Усі вищезазначені заклади у минулому році активно долучалися до волонтерської, благодійної, духовної діяльності, допомоги ЗСУ та іншим військовим формуванням й рідним й близьким українських військовослужбовців, внутрішньо переміщеним особам, зокрема дітям.

Співпраця із медиками продовжила бути одним з важливих напрямків діяльності релігійних організацій Вінниччини. У воєнний час релігійні громади співпрацювали із медичними закладами у волонтерському, фінансовому та душпастирському напрямку. Активна допомога надавалася тим медичним закладам, де лікувались військовослужбовці ЗСУ та інших військових формувань.

22 вересня 2022 року Вінницька єпархія УПЦ (в єдності з МП) передала автомобіль швидкої допомоги для обласного центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф. Ще один автомобіль 8 серпня 2022 року було передано до Погребищенської лікарні Погребищенської міської територіальної громади Вінницького району.

РОЗДІЛ V

Стан дотримання чинного законодавства у сфері свободи совісті

Структурний підрозділ обласної військової адміністрації, а саме Управління у справах національностей та релігій Вінницької ОВА, систематично надавав методично-консультативну допомогу місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування з питань застосування законодавства про свободу совісті та релігійних організацій.

З метою недопущення протистоянь на релігійному ґрунті Управлінням розміщувалася на Інтернет ресурсах інформація щодо запобігання негативних проявів в релігійному середовищі, недопущення поширення мови ворожнечі стосовно релігійних громад.

Однак протягом року існували певні випадки конфліктності на релігійному підґрунті пов'язані зі змінами релігійними громадами свого конфесійного підпорядкування, зокрема з УПЦ в єдності з московським патріархатом до ПЦУ.

Найбільш конфліктногенна ситуація залишалася у наступних населених пунктах: с. Ковалівка Немирівської міської територіальної громади; с. Велика Кісниця Ямпільської міської територіальної громади, с. Гранів Краснопільської сільської територіальної громади, м. Липовець Липовецької міської територіальної громади.

З метою забезпечення належної реалізації державно-церковної політики в області, збереження миру та толерантних взаємовідносин у релігійному середовищі, попередження проявів нетерпимості і злочинів на ґрунті ненависті, в області налагоджено конструктивну співпрацю органів державної влади та релігійних організацій, однак мало місце упереджене ставлення представників духовенства УПЦ в єдності з московським патріархатом до представників інших конфесій та органів державної влади.

Систематична робота секретаріату обласної Ради Церков та релігійних організацій сприяла налагодженню діалогу між керівниками релігійних організацій та органами державної влади, забезпеченню стабільності і порозуміння у релігійному середовищі, надавала можливість уникати негативного розвитку подій у стосунках між окремими релігійними організаціями.

З метою зняття напруги у релігійному середовищі та врегулювання конфліктів на релігійному ґрунті, упродовж 2022 року відбулось ряд робочих нарад та зустрічей за участю керівництва облдержадміністрації, керуючих та секретарів Вінницьких єпархій УПЦ в єдності з московським патріархатом, Вінницьких єпархій ПЦУ, на яких було акцентовано увагу щодо своєчасного

інформування внаслідок виникнення конфліктних ситуацій, проведення систематичного діалогу, утримання від будь-яких силових захоплень культових споруд, збереження толерантних міжконфесійних взаємовідносин.

Протягом року в судах різних інстанцій (цивільних, адміністративних, апеляційних, касаційних) відкрито 15 проваджень по визнанню незаконних загальних зборів членів релігійних громад щодо зміни підлеглості та перехід у підпорядкування іншому релігійному центру, протиправних дій управління щодо реєстрації статутів релігійних громад у новій редакції у зв'язку із зміною підлеглості у канонічних та організаційних питаннях, внесення змін до ЄДРПОУ.

Повідомлень щодо порушення чинного законодавства України про альтернативну (невійськову) службу та перебування іноземців в Україні, запрошених до релігійних організацій області до управління у справах національностей та релігій обласної військової адміністрації не надходило.

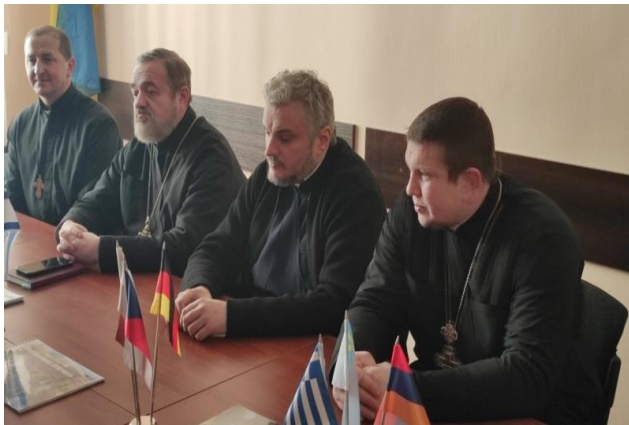
Управлінням не допущено порушень термінів розгляду заяв релігійних організацій про реєстрацію статутів релігійних громад, надання погоджень на здійснення релігійної діяльності іноземними громадянами в громадах тощо.

РОЗДІЛ VI

Реалізація державної політики у сфері свободи совісті.

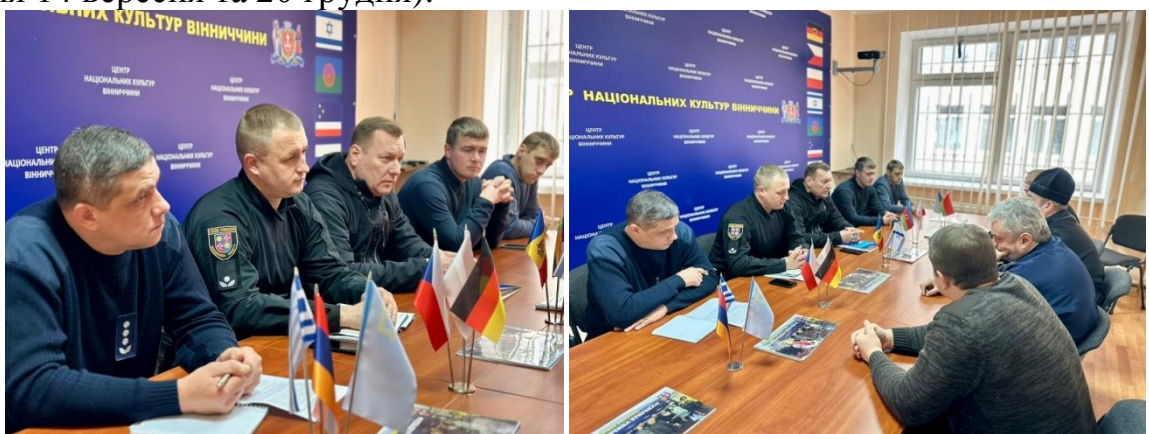
У зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України, релігійні організації області з перших днів російського повномасштабного вторгнення долучилися до спільного опору агресору.

Громадяни різних деномінацій об'єдналися навколо захисту української державності, права на свободу та демократію. Віряни багатьох релігійних конфесій захищають українську державу у лавах ЗСУ та регіональних підрозділах територіальної оборони; релігійні громади надають допомогу переселенцям та сім'ям, які опинилися у складних життєвих обставинах, постачали гуманітарну допомогу до окупованих територій та військовослужбовцям, опікувалися пораненими, тощо. Пріоритетом релігійних організацій стала допомога Збройним силам України.

Враховуючи, що відповідно до Конституції України та Закону України «Про правовий режим воєнного стану», в Україні з 24 лютого 2022 року введено воєнний стан, упродовж 2022 року засідань обласної Ради Церков і релігійних організацій не відбувалося. Протягом звітного періоду, напередодні християнських свят, відбулося три

засідання секретаріатів обласної Ради Церков і релігійних організацій (19 квітня 14 вересня та 20 грудня).

19 квітня 2022 року на засіданні секретаріату обласної Ради Церков і релігійних організацій обговорено питання щодо забезпечення заходів безпеки під час відзначення Пасхальних свят в умовах правового режиму воєнного стану.

У засіданні взяли участь уповноважені членами обласної Ради Церков та релігійних організацій – відповідальні представники, зокрема, православного,

римо-католицького, греко-католицького, протестантського та іудейського віросповідань. Крім представників релігійних організацій у засіданні секретаріату взяли участь відповідальні працівники Вінницької обласної військової адміністрації, правоохоронних і силових структур Вінниччини, які відповідають за правопорядок та громадську безпеку в умовах воєнного стану.

Наказом начальника Вінницької обласної військової адміністрації Сергія Борзова від 24 лютого 2022 року № 1 «Про запровадження на території області комендантської години» зі змінами на території області запроваджено комендантську годину (заборону перебування громадян у визначений період доби на вулицях та в інших громадських місцях).

В умовах триваючої військової агресії та існуючої небезпеки здійснення окупаційними російськими військами терористичних актів та ракетних ударів по цивільних об'єктах, Вінницькою обласною військовою адміністрацією, відповідно до Порядку здійснення заходів під час запровадження комендантської години та встановлення спеціального режиму світломаскування, де введено воєнний стан, вирішено посилити заходи безпеки.

Комендантська година у святкові дні (на період святкування Песаха, Великодня за Григоріанським та Юліанським календарем) не була змінена. Культові споруди у період комендантської години були зачинені.

Також, задля громадської безпеки та правопорядку на території області були встановлені наступні обмежувальні заходи:

- обмеження проведення масових релігійних заходів на території культових споруд та прилеглих до них територій за участі прихожан;
- обмеження перебування у приміщеннях культових споруд не більше 10 осіб з числа священнослужителів і кліру, залучення вірян до богослужінь в онлайн режимі;

Крім того, під час богослужіння в темну пору доби обов'язковим було дотримання вимог світломаскування та забезпечення дотримання вимог безпеки під час повітряної тривоги з використанням захисних споруд та укриттів.

Традиційно 30 квітня, 1 та 3 травня православна та греко-католицька Церква поминає померлих. Але, враховуючи заходи правого режиму воєнного стану, було заборонено проведення масових заходів та скупчення людей, в тому числі і на кладовищах. Усі вищезазначені обмеження були

узгоджені з Вінницьким зональним відділом військової служби правопорядку.

14 вересня 2022 року духовенство Вінниччини вчергове було проінформовано щодо дотримання обмежувальних заходів, передбачених Законом України «Про правовий режим воєнного стану».

20 грудня 2022 року під час засідання секретаріату обласної Ради Церков і релігійних організацій обговорено питання щодо забезпечення заходів безпеки під час відзначення Новорічно – Різдвяних свят в умовах правового режиму воєнного стану.

Зважаючи на реальну загрозу життю і безпеці громадян, постійну небезпеку ракетних обстрілів, з метою належного виконання заходів передбачених Законом України «Про правовий режим воєнного стану», задля громадської безпеки та правопорядку на території області священнослужителям наголошено на дотриманні наступних обмежувальних заходів під час Новорічно–Різдвяних свят 2022-2023 р.р.:

- уникнення масового скуплення людей в ході проведення релігійних обрядів приміщеннях храмів та прихрамових територіях;

- проведення трансляції богослужінь на онлайн – ресурсах, таким чином мінімізувавши присутність у храмах;

- встановити час богослужінь так, щоб їх початок та завершення не припадали на період дії комендантської години з урахуванням часового режиму під час проведення релігійних обрядів;

- враховувати додатковий час для вірян і духовенства на дорогу до храму і від нього (приблизно одна година «до» та «після» богослужіння, в залежності від населеного пункту);

- дотримання вимог безпеки під час сигналів «Повітряна тривога» з використанням захисних споруд та укриттів;

- заборона проведення будь яких заходів, у тому числі богослужінь, якщо у місцях їх проведення відсутні укриття;

Дані обмеження були узгоджені з Вінницьким зональним відділом військової служби правопорядку.

Також, протягом звітного періоду Управлінням було забезпечено 100-відсотковий розгляд звернень та заяв віруючих та релігійних організацій, за результатами яких усім заявникам надані вичерпну інформацію, роз'яснення, консультації з їхніх питань.

Протягом 2022 року Управлінням надано **218** адміністративних послуг. З них:

- (64) реєстрацій статутів релігійних громад;
- (89) державної реєстрації;
- (65) надання погоджень іноземним священникам, місіонерам.

